

ПРОЛОГ

Ерикуса, Гърция

Август 1990 г.

„Останал здрав и читав неочаквано,
небе, дължа ти много благодарности!“*

Софокъл, „Антигона“

– Ясо, я-я (здравей, бабо) – викаше Дафни, спускайки се тичешком по старинните каменни стъпала. Пращният път до плажа беше дълъг едва 300 метра, но за едно нетърпеливо дванайсетгодишно дете той изглеждаше безкраен. Тя го изминаваше тичешком, като спираше само веднъж и само за момент, протегнала ръка да откъсне някоя едра налята къпина от храста край пътя, прекалено тъмна, тежка и сладка, за да бъде подмината – дори от момиче с мисия.

Дафни хвърляше хавлиената кърпа в мига, когато краката ѝ стъпеха върху пясъка с карамелен цвят. Събуваше в движение белите „Кедс“, изхлузваше ги, тичайки към водата. Първо дясната, после лявата – маратонките без връзки оставаха да се въргалат по девствения плаж. Дафни отдавна беше открила, че връзките на обувките само ѝ пречеха.

Накрая тя забавяше крачка, пристъпваше предпазливо разперила ръце за равновесие, стъпвайки внимателно върху черните камъни, които лежаха разхвърляни по брега. И издаваше тихо възклицание, когато босите ѝ крака усещаха първата хладна милувка на Йонийско море.

Дафни навлизаше бавно и полека, докато водата покриеше до средата гънките ѝ бедра. Тя вдигаше двете си ръце над главата, долепяше длани в очакване, присвиваше колене, после се надигаше на пръсти, изтласквайки тялото си в свършена дъга. Когато накрая се потапяше в прохладните чисти води, тя отваряше очи.

Ето ги тук – точно както ги беше оставила миналото лято – нейните безмълвни подводни другари. Дафни се усмихваше, виждайки бодливите черни морски таралежи, и започваше да маха с ръце и да рита с крака, за да се обърне

* Превод от старогръцки Александър Димитров Ничев, 1949 г. – *Б. пр.*

и да се отдалечи от тях, зърнала едрите ракообразни създания, полепнали по подводните камъни. Накъдето и да погледнеш, имаше риби, толкова много риби с всякакви форми и цветове, на които знаеше само гръцките имена. *Ципура. Барбуня.* Нито веднъж не ѝ беше хрумвало да научи английските им названия, пък и защо да го прави? Децата от квартала изобщо не се интересуваха как тя прекарваше летата си или как се казваха рибите, които беше видяла. Всъщност те дори не разговаряха с нея.

Дафни оставаше в морето с часове, гмуркаше се, плуваше и мечтаеше с отворени очи, без нито веднъж да се почувства самотна или изплашена съвсем сама във водата. Тя не беше като някои от другите момичета, които се страхуваха от онова, което можеше да се спотайва под повърхността. Дафни обожаваше да се потапя в уединението и тишината на своя малък залив. Морето никога не я съдеше и преценяваше, а я очакваше в хладните си обятия, дори я зовеше. Морето не го беше грижа, че банският костюм, който Дафни доизносваше, ѝ беше прекалено голям; еластичната му материя беше безвъзвратно разтеглена от внезапно наедрелите извивки на братовчедка ѝ Попи. Морето не се впечатляваше, че дори сега, дори на хиляди километри от крайпътния ресторант, косата ѝ все още беше пропита с леката, упорита миризма на прегоряла мазнина.

Тук това беше без значение. Всяко лято морето я кръщаваше отново, правеше всичко ново, чисто и светло. Дафни винаги си представяше, че сушата и скалите, които опасваха заливчето от двете страни, я галеха и приласкаваха в това спокойно късче море, където можеше да плува и да играе на воля. Тук тя се чувстваше в безопасност, далеч от тайните на откритото море и от погледите на момичетата с луничава кожа, които ухаеха на лосион с аромат на ягоди.

Дори когато започваше да получава мускулни спазми и дробовите я заболяваха от прекалено продължителното задържане на въздуха под водата, Дафни пак не беше готова да напусне водното си убежище. Тя просто се обръщаше по гръб, оставяше се морето да я носи, като съзерцаваше небето, което изглеждаше невъзможно синьо и осеяно с леки перести облачета. Облачета, които според Дафни при-

личаха на нежни нишки коприна, извезани за украса на синевата.

Нищо чудно, че Атина се е ядосала. Обзалагам се, че коприната на Арахна е изглеждала точно така, мислеше си тя, спомняйки си историята на я-я за суетното момиче, което богинята превърнала в паяк, защото дръзнало да се похвали, че е по-изкусна тъкачка от нея. Дафни се усмихваше, разказваше си историята наум, а дланите ѝ гребяха нежно водата и настъпващият прилив обгръщаше безтегловното ѝ тяло.

Накрая Дафни поглеждаше крайниците си и забелязваше издайническите знаци, че пак го беше направила, пак беше киснала във водата прекалено дълго. Колкото и да ѝ се искаше да вярва, че беше една от легендарните морски нимфи, които плуваха и играеха сред морските вълни, тъжната истина беше, че тя беше обикновена смъртна. Смуглите ѝ пръсти бяха добили сивкавобял цвят, а кожата ѝ беше подгизнала и набръчкана. Време беше да се връща на сушата.

Докато събираше всичко, което беше разхвърляла по плажа, Дафни поглеждаше часовника си и виждаше, че беше закъсняла повече, отколкото си мислеше и часът вече беше 13,45. Я-я беше приготвила обяда и сновеше из вътрешния двор, очаквайки любимата ѝ внучка да се прибере.

– Я-я ще ме убие – казваше Дафни, макар че наоколо нямаше кой да я чуе. Или имаше? Тя оглеждаше малкия плаж, докато стоеше на пясъка и изчакваше водата да се оттече от тялото ѝ. Обземаше я най-странното чувство, сякаш някой я гледаше, сякаш тя можеше да чуе някой в далечината. Сякаш чуваше песента на някакъв женски глас... нежен и познат, но толкова слаб и далечен, че Дафни не можеше да е сигурна какъв беше.

Тя отново се обръщаше към морето и вдигаше кърпата си, за да я изтърси. Затворила очи, за да се предпази от ослепителното сияние на слънцето, Дафни махаше нагоре-надолу с ръце и хавлията се понасяше от морския бриз като летяща чайка. Изведнъж вятърът се усилваше и неочаквано студен повей прерязваше мократа ѝ кожа. Дафни заравяше крака в пясъка, за да запади равновесие и стисваше по-здра-

во хавлията, която сега плющеше като знаме през ветровит зимен ден.

Все така със затворени очи срещу пясъка, който шибаше безмилостно лицето ѝ, тя чуваше шумоленето на кипарисите, брулени от вятъра. Дафни притихваше. Ето... ето го. Тя го чуваше. Този път беше сигурна. Пръстите ѝ пускаха хавлиената кърпа и тя отваряше очи, за да види как зефирът я подхващаше и понасяше по брега. Дафни знаеше, че този път наистина беше чула.

Сърцето ѝ препускаше като лудо. *Наистина ли? Наистина ли най-сетне бе чула?* Отакто се помнеше, *я-я* ѝ разказваше легендата за шепота на кипарисите. С приглушен, почтителен глас *я-я* разказваше, че кипарисите си имаха свой таен език, който се носел между дърветата в нежния утринен бриз и утихвал заедно с възцаряването на следобедната нега. Безброй пъти старата жена беше приласкавала Дафни до гърдите си и *я* беше молила да се вслуша. Безброй пъти Дафни се беше опитвала да чуе истините, в които вярваше *я-я*, да чуе отговорите, които кипарисите шепнеха на вятъра, но не чуваше нищо.

Моля ви, моля ви, говорете ми, умоляваше кипарисите Дафни. Тя притискаше ръце до сърцето си и затаяваше дъх за по-сигурно, като се вслушваше внимателно. Обръщаше лице натам, откъдето сякаш долиташе гласът, най-отдалечения край на залива, където дърветата и гъсталакът бяха толкова плътни, че дори тя не дръзваше да мине направо оттам на прибиране. Отмаляла да сдържа дъха си, Дафни чакаше и се молеше.

Този път не чуваше нищо, само гладното къркорене на празния си стомах.

Накрая тя издишваше, малките ѝ рамена се прегърбваха напред от тежестта на поредното разочарование.

Тя въздъхваше, тръсваше черните си къдрици и разпръсваше наоколо капки морска вода. Нямаше смисъл. Нямаше никаква песен. Нямаше приказка. Нямаше глас на красива жена, която да ѝ разказва истории. Нямаше отговор на тайнствата на живота, който като зряла къпина очаква да бъде разплетен от вятъра. Дафни чуваше само познатото

шумолене на клоните и листата, които трептяха под напора на вятъра.

Но макар да запазваха упоритото си мълчание, Дафни знаеше, че треперещите листа искаха да ѝ кажат нещо.

Те ми казват, че е време да си вървя у дома.

Тя пхваше покритите с пясък крака в маратонките си.

Я-я ме чака. Трябва да се прибирам.